

ज्वजलपा वाःपौ

JWOJALAPA WEEKLY

दैनिक न्याः ०३ (पूर्णडिक १५०) ने. सं. ११३७ गुलाश्व सप्तमी आइतवाः २०७४ श्रावण १५ गते आइतवार (Jul- 30, 2017)

मू द १- पृष्ठ ६

१७ गते नेपालय् न्हापांखुसि इन्टरनेट हडताल याइगु

सतक विस्तार, बाहिरी चक्रपथनिसं स्विनिगःया वातावरण प्रदुषणयात तकं विरोधय्

साउन १८ गते मागपत्र
सार्वजनिक याइगु
साउन १९ गते माइतिघर
मण्डलाय् प्रदर्शन

ज्वजलपा वाःपौ /

विश्वया थीथी मुलुकय् इन्टरनेट हडताल याना देशय् ततःधंगु हिउपाः हयेगु नापं राज्य पक्षयात दबाव बिइगु ज्या याना वयाच्चंगु खः ।

थ्व हे भूवलय् काठमाण्डौ उपत्यका सतक विस्तार संघर्ष समिति व नेपालमण्डल युथ ग्रुप जाना सेभ नेपाः भ्याली अभियानपाखें साउन १७ गते मंगलवाः नेपालय् न्हापांखुसि इन्टरनेट हडताल याइगु जुगु दु ।

नेपालय् यायेत्यंगु इन्टरनेट हडताल धइगु राज्यपक्षयात खबरदारी यायेगु कथंया खः धकाः ग्वसाः खलकं धाःगु दु ।

थौकन्हय् नेपाः अर्थात स्विनिगलय् यक्व हे कथंया समस्या दुगु अले अज्वःगु समस्यापाखें मुक्त जुइत राज्यया निकायया ध्यान सालेगु नितिं प्रशासनय् च्वनादीपिन्त तकं खबरदार यायेगु कथं

अथे हडताल यायेत्यनागु खः धाःगु दु । स्विनिगःया फय् प्रदुषण, लः त्वने मजिउगु अवस्थाय् तकं थ्यंगु थ्व इलय् स्विनिगःवासीया समस्यायात कया हे अथे आन्दोलनया रुपय् यायेत्यंगु खः । विकास स्विनिगलय् केन्द्रीत जुयाच्चंगु पायुछि मखु अले भौतिक निर्माण जक विकास मखु धइगु खँ थुइकेत अले विकासया नामय् स्विनिगःया मनूतय्त समस्या मयायेगु नितिं उगु कथंया ज्याभूवः यायेत्यंगु खः । सतक, बाहिरी चक्रपथ व स्याटलाइट सिटीपाखें स्विनिगःया विकास मखु स्विनिगलय् विनास जुइ धकाः सः थ्वयेकेगु कथं न्हूगु अभियानया रुपय् न्हापांखुसि नेपालय् इन्टरनेट हडताल यायेत्यंगु खः । खबरदार धकाः च्वयातःगु किपाः साउन १७ गते न्हिच्छि चिच्छि तक थःथःगु सामाजिक संजाल फेसबुक, ट्वीटरय् तथा मेगु छुं नं कथंया पोष्ट मयायेगु कथंया ज्याभूवःया रुपय् अथे इन्टरनेट हडताल यायेगु ग्वसाः ग्वयागु खः धकाः ग्वसाः खलकं धाःगु दु ।

इन्टरनेट हडतालयात स्विनिगः वचाऔ अभियान कथं न्ह्याकेगु ग्वसाः ग्वःगु खः । थःथःगु फेसबुक व ट्वीटरय् खबरदार धकाः च्वयातःगु किपाः डाउनलोड यायेगु जुइ धाःगु दु ।

खबरदार धकाः च्वयातःगु किपा सकलसिगु चासोया किपाः खः । उकिइ रजना लिपि, देवनागरि लिपि नापं रोमन लिपि नं च्वायातःगु हाकूगु किपाः खः । अले उगु किपायात हे फेसबुक व ट्वीटरय् भाइरल यायेगु योजना थःपिनिगु खः धकाः ग्वसाःखलःया थीथी मनूतय्सं धयादीगु दु । उगु किपाः भाइरल जुल धाःसा

राष्ट्रिय नापं अन्तर्राष्ट्रिय स्तरय् तकं तःधंगु चासोया विषय जुइगु, राष्ट्रिय स्तरया बहस जुइगु नापं उकिं याना राज्य व प्रशासनय् च्वनादीपिन्त नं ध्यानाकर्षण यायेगु व छगू कथंया दबाव जुइ धकाः धाःगु दु ।

इन्टरनेट हडताल यायेगु ज्या जूगुया कन्हय् खुन्हु साउन १८ गते सुथय् हे ७ बजे थःपिनिगु औपचारिक रुपं मागपत्र तकं सार्वजनिक यायेगु जुइ धकाः नं धाःगु दु । अथे हे साउन १९ गते माइतिघर मण्डलाय् जुइगु प्रदर्शनय् नं सहभागी जुइत ग्वसाः खलकं इनाप याःगु दु ।

किपूया युवातय्त वःगु अवसर

- नेवाः एफ एमया ज्याभूवः न्ह्याकामि जुइत
- नेवाः एफ एम १०६ दशमलब ६ या प्राविधिक जुइत
- बजार व्यवस्थापक जुइत

स्वापू तयादिसं

ज्वजलपा वाःपौ व कीर्तिपुर सन्देश

साप्ताहिक फोन नं. ४३३३००७

९८४१४०१०७७ व ९८४१७५२५८३

झजलपा वा:पौ

सल्लाहकार

श्रीकृष्ण महर्जन

प्रकाशक:

नजरराम महर्जन

सम्पादक

श्रीकृष्ण तण्डुकार

ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप

संवाददाता

रामभोला महर्जन, निरजमान सिंह

थाक्

प्रिन्ट स्काई, यें

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ई-मेल : jwojalapaweb@gmail.com

सम्पादकिय

सरितायात ग्वाहालि

मां अबु थः मस्तयगु निति न्ह्याथेजाःगु नं त्याग याइ । मांम ला कथुइ थ्यने धुकूगु नं ल्हवया नकातइ अले थः मस्तयगु निति न्ह्यागुगु ज्या यायेत नं अबु लिचिलिइ मखु । थौया इलय् मां अबुयात हे बेवास्ता यात धकाः धायेगु याना वयाच्वंगु दु । थज्वःगु इलय् छगू उवाहरण जुया विउगु दु । सरिता महर्जन । अबुया निति थःगु ३५ प्रतिशत स्यै दान यानादीमह अले मां निगः हे जलासे स्यना वाःया निक्वः डाइलेसिस यायेमाःमह, थः कैय् छम्ह दुम्ह अले लिपांगु इलय् आराम याना ज्या याये मखनाच्वम्ह साहसी सरिता महर्जनयात स्वतस्फूर्त रुपं जनस्तरं ग्वाहालि यायेगु ज्या जुयाच्वंगु दु । स्वप अस्पतालय् वासः यायेमाःगु जुया थःगु छै यैय् जूसां नं स्वपया सूर्यविनायक लागाय् च्वनाच्वम्ह सरिता महर्जनया साहस व वयकःयात वःगु समस्यात कया आर्थिक रुपं ग्वाहालि यायेगु ज्या जुयाच्वंगुलि वयकःयात अःपुयाच्वंगु दु ।

थीथी संचार माध्यमय् यक्व चर्चा परिचर्चा जूगु जूसां आर्थिक रुपं मुंकाः ग्वाहालि यायेगु ज्या मजुयाच्वंगु खःसां छवाः न्हयःनिसे गुगु कथं ग्वाहालि यायेगु ज्या सुरु जूगु दु थ्व तसकं बांलाःगु ज्या जूगु दु । उकिं याना सरिता महर्जनया परिवारयात तःधंगु लिधंसा जूगु दु । आः स्वला लिपा सरिता महर्जन अवश्य नं थःगु ज्या याना नयेफइगु अवस्था जुइ धकाः सकलसिन आशा यानाच्वंगु दु ।

सरिता महर्जन ला छम्ह प्रतिनिधि पात्र खः । लिपांगु इलय् वयादीमह पात्र सरिता महर्जन थें जाःपिं व्यक्तित्वपिं थः मांअबुया निति सेवा यात धाःसा वा देय् व जनताया निति योगदान यात धाःसा अवश्य नं जनतातय्सं बांलाःगु मिखां स्वया ग्वाहालि याइ धायेफइगु आधार जुयाविउगु दु । आःया समाजय् बांलाःगु ज्या याइपिन्त ग्वाहालि याइपिं म्हो मजू धइगु सरिता महर्जनयात ग्वाहालि यानादीगुलि स्पष्ट जूगु दु ।

गजल शौरभ शाक्यया

गजल-३९

पुलांगु खँ लुमनेवं ग्यासेव जितः

घाःहिइसे च्वनेवं ग्यासेव जितः ।

तातुनागु पूमवनेवं म्हाइपु तसकं

ज्या यायां स्यनेवं ग्यासेव जित ।

मग्यासैं च्वना सुं खनाःथौं तक

थःगु द्रँ खनेवं ग्यासेव जितः

जमाना धेवाया खःईमाननया मखु

पलाः छपला द्वनेवं ग्यासेव जितः ।

वनाच्वना आज्जुलिना थ्यंकेमाःअन

लैय् सुनां पंगःथनेवं ग्यासेव जितः ।

नेवाः ज्याभवः याये नु भव्य नये नु

रोशन श्रेष्ठ

थ्व ध्याचु खः कि स्याचु खः मसिल, तर नुगलय् थिल । अथे जुया हाकनं छक्व ब्वया च्वना । थ्व खँल्हाबल्हाय् ब्वति काःपिं पासापिन्त सुभाय् छिकपिनिगु नां मतसैं थथे ब्वये हया ।

छगू नेवाः ज्याभवः सिधयेका कजिपाखें ब्वयेहःगु किपा खने धुंकाः पासां न्यन ।

“थ्व ज्याभवलय् जिं छम्हहे म्हस्यूपिं नेवाः मखना ....”

म्हस्यूपिं नेवाःत सकलें “आँत नं मदु भाँत नं मदु, खालि खँ न्यायेकेगु पदय् च्वनेगु मानसम्मान फयेगु, भासन बियेगु, नेवाः आन्दोलन त्यल कि ध्वंघालाय् सुला च्वनीगु” धकाः मह हे स्यूगु जुल धकाः धाइमह मेम्ह पासां काचाकाचां लिसः बिल, “म्हस्यूपिंके छु गुलि दु धयागु वयकःपिसं यानां च्वंगु ज्यां हे खनां च्वनागु जुल । आः मह मस्यूपिनि पाः ....”

म्हस्यूपिं नेवाः नाप आसाकृति जुजुं हाकनं धाल, “थ्व इलय् भीत भाषा, साहित्य जक दयां मगाये धुंकल । गथे जूसा भीगु भाषा नापं भीगु थाय्, बाय् पहिचान नापं सम्पत्ति, सभ्यता, वुँ आदि सकतां म्वाके फैं धयागु चिन्ता जुइ धुंकल । थुकिया लागि भीगु न्हूगु रणनीति तसकन आवश्यक जुइ धुंकल । थ्व ज्या पुलापिं म्हस्यूपिं पाखें संभव खने मन्त । म्हमस्यूपिं न्ह्यःने वा ।”

व खँ न्यनाच्वम्ह मेम्ह पासां धाल, किपालय् फुककं नेवाःत नया च्वपिं जक खन ।”

मेम्ह पासां धयाहल, “मनःतले सने मफु, नये धुन कि दने मफु(धयागु नेवाःतय् छुनाखँ हे दु नि । थुपिं नं न्हूपिं नकरां / नयेग्वारा (नयेजक सःपिं) थें ताल ।”

नेवाः ज्याभवःया कजिं धयाहल, “नेवाः ज्याभवः धयागु खालि नयेगुया लागि जक खः । ज्या यायेगुया लागि ख हे मखु नि । नेवाःतयगु ज्या हे नयेगु जक खः । मनकुगु जुसा थ्व ज्याभवलय् छम्ह नं मनू दइम मखु जुइ का ।”

थ्व खँ न्यना ही मी चाःम्ह पासां न्यन, “उपलब्धि छु जुल ले ... नयेगु त्वनेगु अले सिधल ला ? थुलि जक यायेत ज्याभवः यानागु ला ? मां वय्चरां ?”

कजिं तछुयाना हे धयाबिल, “नेवाः ज्याभवः नेवाः भेला जुया उपलब्धि दइ हे मखु । माःगु खँ सुया नं न्यने मास्ते मवः । गुबले नकिगु धका जक न्यनि । छु खँ जुइगु, छु लक्ष तयेगु, छु निष्कर्ष वइगु, छु जिम्मेवारी वइगु, धकाः न्यनी हे मखु । सयेके सिइके मन्थन याये धयागु भावना हे मदु । खालि नयेगुलिं जक मिखा ब्वया च्वनी, नयेगुलिं जक ध्यान तयाच्वनी । अले नकाः छव्या बिया का ।”

यथार्थ खँ थ्व हे खः । सयकरा उनान्सय् नेवाः मुनाया नियति थ्व हे खः । थजाःगु पह हिइकेत कुतः यायां त्यानुचाये धुंकुम्ह कजिभाजुं थःगु निष्कर्ष ब्वयादिल ।

“नेवाःत न्ह्यलं चायेकेगु कुतः हे मदु । सयेकेगु सिइकेगु इ हे मदु इमिके । भव्य नयाः जुइत धाःसा न्ह्याबलें न्ह्याथाय् नं ई दु । थौं तक जि लिमला धका भव्य मवनिइपिं सुं नेवाः छिं नापलाः ला ? न्ह्याक्व नापलाये थाकुम्ह धाःसा नं भव्य न्ह्यःने वा ।”

धकाः सःतल धाःसा तुप्नुक्क थ्यंकः वइ । लिवाक्क जूसां वइ ।”

कजि भाजुं तनादिल थ्व दक्कं जूगुया छगू कारण ब्वनेकुथिं याना नं खयेफु । छायाःधाःसा धन बंकीगु नीतिपाखें हे थ्व समाजयात भ्रष्ट यानाच्वन ।

क) ल्यायम्हत स्यन ब्वनेकुथिया नीति यागु कारण

ख) ब्वनेकुथि स्यन माँ(अबुपिनिगु सोचया कारणं

ग) माँ(अबुपिं स्यन समाजया चलनया कारण

घ) समाजया चलन स्यन नेवाःत न्हियान्तिथं अल्सि जुया वंगुया कारण

ङ) अल्सि जुया वंगु चाहिं थःमहसिनं सःगु ज्या मयागु कारण

च) ज्या मयायें फूसत दत, रोजगार मन्त, साःसाभिं भिं नयेगु लत व भव्य संस्कारया कारण ।

छ) भव्य नकल धाःसा लये ताइगु जुल ।

उलि जक मखु भव्य नया बिल धाःसा नं लयेताइगु जुल । नेवाः जुया समाजय् गन्यमान्य जुइ यल धाःसा छुं हे ज्या याये म्वाः । गन गन भव्य सःतल अन अन इलय् वना भव्य नयाविइवं गाः । भव्य नःवनाबलय् कजिपिं नाप च्वना किपाः कायेवं गाः । अजाःगु किपाः फेसबुकय् तया कजिपिन्त “तस्कं बांलागु ज्याभवः सुभाय्” धका पम्फु भरे यायेवं गाः ।

थ्व गजाःगु कुबुद्धि ?

नेवाःत न्ह्यःवःपिं मखु, न्ह्यःवः पहः यानाच्वपिं जुल । नेवाःतय् चेतना विइत स्वत कि तं पिकाइपिं जुयावल । नेवाःत फा थें जाःपिं जुयावल । नयेगु नसा पिकाल कि अँगलय् घ्वारंरं घ्वारंरं यायेत वइ, प्वाः जाल कि सुम्क देनि । नयेगु जक ध्यान ।

महाकवि सिद्धिदासया १५० क्वःगु जन्मजयन्ती : साहित्यिक

योगदानया चर्चा

ज्वजलपा वा:पौ /

नेपाभाषा साहित्यया महाकवि सिद्धिदास महाजु अमात्यया १५० क्वःगु जन्मजयन्तीया लसताय शुक्रवाः खपय् वयकःया साहित्यिक योगदानया विषयस चर्चा याःगु दु । सिद्धिदास प्रतिष्ठान खपं ग्वसाः ग्वःगु ज्याभवलय् तत्कालीन इलय् वयकःया लौहपुरुष गणेशमान श्रेष्ठ सिंह व साहित्यकार सिद्धिचरण श्रेष्ठ, केदारमान व्यथित व चक्रपाणि चालिसेलिसया सामीप्यतावारे तर्क चर्चा जूगु खः ।

‘सिद्धिदास महाजुया थीथी चिन्तन’ विषयया ज्याभवलय् प्रा.डा. योगेन्द्र प्रधान व उपप्राध्यापक रवि शाक्य महाकवि महाजुं नेपालभाषा व साहित्यया पुनःजागरण कालय् थुकिया उत्थान व विकासय् महत्वपूर्ण योगदान यानादीमह महाजुया थीथी आयामया विषयस ध्वाथुइकेगु ज्या याःगु यानादीगु खः ।

ज्याभवलय् प्रा.डा. तुयूबहादुर महर्जन ‘सिद्धिदास महाजुया साहित्यय् वर्णविन्यास व्यवस्था’ विषयसं ज्यापौ न्ह्यब्वयादिसं वर्णविन्यास व व्याकरणया उत्थानय् वयकःया योगदानया बारे प्रष्ट यानादीगु खः । प्रा.डा. महर्जनया ज्यापौयात कयाः ओमकार श्रेष्ठ टिप्पणी यानादीगु खः । अथेहे, प्रा.डा. चुन्दा बज्राचार्य ‘महाकवि महाजुया कृतिइ मिसाप्रतिधा धारणा’ विषयस न्ह्यब्वयादीगु ज्यापौयात प्राज्ञ ध्रुव मधिकःभिं टिप्पणी यानादीगु खः । ज्याभवलय् प्रा.डा. योगेन्द्र

प्रधानं न्ह्यब्वयादीगु ‘महाकवि सिद्धिदास महाजुया विविध विचाः’ विषयया ज्यापौयात साहित्यकार त्रिरत्न शाक्य टिप्पणी यानादीगु खःसा उपप्राध्यापक रवि शाक्य न्ह्यब्वयादीगु ‘सज्जन हृदयाभरण नांया महाकाव्यय् संस्कृति नीति साहित्यया प्रभाव’ विषयया ज्यापौयात साहित्यकार गोविन्दमान श्रेष्ठ टिप्पणी यानादीगु खः । प्रा. माणिकलाल श्रेष्ठ, मल्ल के. सुन्दर, ग्वसाः खलः प्रतिष्ठानया विमल प्रधान लिसंयापिन्सं महाकवि महाजुया योगदानया विषयस चर्चा यानादीगु खः । प्रतिष्ठानया नायः नरेन्द्रभक्त हाडा, छयाञ्जे अमररत्न बज्राचार्य, शान्ति निकेतन माविया प्रिन्सिपल महेन्द्रगोपाल कर्माचार्यपिन्सं तर्क महाजुया थीथी आयामया विषयसं चर्चा यानादीगु खः । महाजुया ‘सज्जन हृदयाभरण’, ‘सत्यवती’, ‘सत्य मदन’, ‘शुकरम्भा संवाद’, ‘रम्भाव शुक्र संवाद’, ‘सिद्धि रामायण’ लिसंया आपालं कृति पिदंगु दु ।

कीर्तिपुर मा.वि.ई नेपालभाषा सफू लःल्हात

ज्वजलपा वा:पौ

नेपालभाषा ब्का: वयाच्वंगु किपूया छगू जक ब्वनेकुथी कीर्तिपुर माध्यमिक विद्यालय नेपालभाषाया सफू लःल्हात ।

वंगु ने.सं.११३७ गुंलाथ्व चौथी (साउन १२गते) विहिवा: छगू ज्याभवःयाना १ तगिनसिं ४ तकया विद्यार्थीपिन्त सफू लःल्हा:गु खः ।

विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायः रेणुलाल महर्जनया नायोसुइ जूगु उगु ज्याभवःया मूपाहाँ की.न.पा. वडा नं.९या वडाध्यक्ष गंगाराम महर्जन खःसा मेपिं पाहाँपिं प्रधानाध्यापक बट्टी खनाल, पुलांम्ह प्रधानाध्यापक बेखामान महर्जन, डा.तुयु वहादुर महर्जन, साहित्यकार एवं पत्रकार नजर राम महर्जन, गोरखनाथ स्कुलया

शिक्षक विन्दुवावा जोशी व नेपालभाषा शिक्षक देव आनन्द महर्जन खः ।

ज्याभवः शिक्षक सरला श्रेष्ठ न्ह्याकादीगु खःसा संयोजन शिक्षक देव आनन्द महर्जनं यानादीगु खः ।

लसकुस न्वचू नेपालभाषा स्यनामि शिक्षक देवआनन्द महर्जनं बियादीगु खः ।

थःगु नुगःखँ तयगु भवलय् वय्कलं धयादिल, “बहुभाषिक थासय् नेपालभाषा ब्वंकेगु कुतः खतं कक्षा १ निसिं स्यनां वनां थौं प्यंगू तक थ्यने धुंकल ।

नेपालभाषां ब्वनेगु व ब्वंकेगु सफू मदुगुलिं थ्व नेपालभाषाया सफू सितिकं इना बियागु खः । थ्व सफूतिं याना मस्त खय्भाय्, अंग्रेजी भाय नापं नेपालभाषा ब्वनेगु व च्वयेगु ताःलाइगु आसा

याना धयादिल । नुगः खँ तयगु भवलय् प्रधानाध्यापक बट्टी खनालं धयादिल, “बहुसंख्यक नेवाःत दुगु किपूली नेपालभाषा किपूया पहिचान खः । उकिं की.मा.वि. नेपालभाषा ब्का: वयाच्वनागु खः । दँयदसँ कक्षा थपय् यानां वनेगु जुइ ।”

अथेहे नेपालभाषाया व्याकरणविद डा.तुयुवहादुर महर्जनं किपूली नेपालभाषा ब्वंकेगु निंतिं थःपिन्सं तःदँ न्ह्यःनिसिं कुतः याना वयाच्वनागु खः ।

छगू इलय् की.मा.वि. हिलटाउन व मंगल स्कुलय् नेपालभाषा कया: एसएलसी जाँच बिईपिं तक दुगु खः । थौं व मन्त ।

आ: कि.मा.विं कुतः या:गु दु । थ्व तसकं बांला:गु खँ

खः । दँयदसं तगिं थकया यनेफय्मा धका: भिन्तुना बियादिल ।

पुलांम्ह प्रधानाध्यापक बेखामान महर्जनं नं नेपालभाषा फुक्क तगिलय् ब्का: वनेमा:गु खँय् ब: बियादिल ।

मूपाहाँ वडा नं.९ वडाध्यक्ष गंगाराम महर्जनं किपू नगर पालिकाया थुगुसीया बजेटय् विद्यालयस्तरीय मातृभाषा शिक्षा कार्यक्रमया निंति २० लाख बजेट तःगु दु । थ्व धयागु हे नेपालभाषा वा तामांग भाषाथें जा:गु मांभाय् ब्वंकेगु निंति खः धयादिल ।

सभानायो रेणुलाल महर्जनं नेपालभाषाया कक्षा संचालन यायेगु निंतिं की.मा.वि. फुगु ग्वाहालि याना वनेगु वचं बियादिल ।

भ्वंतया ब्वनेकुथी नेपालभाषा

—बिजयरत्न असंवरे

नेपालभाषाया शिक्षा अभियन्ताया रुपय् विस्कं हे म्हसीका दुम्ह दीपक तुलाधरया कुतलय् न्ह्या:वना च्वंगु नेवा: बस्ती नेवा: स्कूल अभियान अन्तर्गत स्वनिगलं लिक्कसं ला:गु स्वनिगः पिनेया नेवा:बस्ती काभ्रे जिल्लाया भ्वंतया थीथी प्यंगु ब्वनेकुथी नेपालभाषां पठनपाठन शुरू जूगुयात कया थौं छगू ज्याभवः जूगु दु । भ्वंतया नांजा:गु चण्डेश्वरी द्यःया लिक्कसं छगु तःजिगु ज्याभवः जूगु दु ।

नेवा: सचेतना दबू, भोंतया ग्वसालय् जूगु ज्याभवः उगु दबूया नायो रामराजा धौमडेलया नायसुइ न्ह्या:गु खः । सभानायो धौमडेलं भोंतय् आ: तकया दुने हिमालय उच्च माध्यामिक विद्यालय, चैतन्य मा.वि., शिक्षा सदन व इनोभेटिभ स्कूलय् नेपालभाषाया पठनपाठन न्ह्याय् धुंकूगु खँया जानकारी ब्यूगु खःसा थौंया ज्याभवलय् उगु स्कूलया प्रिन्सिपलपिया लिसेंसिं शिक्षकपिन्त नं स्वामा क्वखाय्का हनेज्या: या:गु खः ।

अथेहेतु उगु ज्याभवलय् भोंतया नांजाम्ह संस्कृतिविद ज्ञानकाजी मानन्धर, नांजाम्ह साहित्यकार व भाषासेवी मोहन दुवाल, भोंतया भाषा सेवी बिजेन्द्रलाल श्रेष्ठ, विद्यार्थी निकेतन ख्वपःया अध्यक्ष ओमचरण अमात्य, लम्बोदर कायस्थ, मयजु जीवना बादे, धुवराज कर्माचार्य, विश्वनाथ ताम्राकारया नापनापं सञ्चारकःमि कुमार रञ्जित, सञ्चारकःमि एवं नेवा: ल्याय्म्ह न्ह्यलुवा नरेश्वरी शाक्य व नेवा: बस्ती नेवा: स्कूलया अभियन्ता दीपक तुलाधरपिन्सं नेपालभाषाया शिक्षायात कया थःथःगु नुगः खँ न्ह्यब्वया:दीगु खः ।

खासीबजार युथ क्लबं ज्येष्ठ नागरिक सम्मान यात

ज्वजलपा वा:पौ /

किपू नगरपालिका वडा नं.३ या खासीबजारय् च्वंगु खासी बजार युथ क्लबं म्हिगः सनिवा: छगू ज्याभवःया दथुई ज्येष्ठ नागरिकपिन्त सम्मान यात ।

क्लबया नायो अनिल श्रेष्ठया सभानायोसुइ जूगु उगु ज्याभवःया मूपाहाँ युवा तथा खेलकुद मन्त्री राजन के.सी., विशेष पाहाँकथं किपू नगरपालिकाया मेयर रमेश महर्जन, मेपिं पाहाँपिं किपू न.पा. वडा नं.१ व ३ या वडाध्यक्षपिं हर्ष महर्जन व राजेन्द्र महर्जन, प्राज्ञ रामकृष्ण दुवा:, अनक मिडियाया नविन महर्जन, नेपाली कांग्रेस काठमाडौं जिल्लाया

सचिव राजकुमार नकःमि लगायत दुगु खः ।

क्लबया छ्यान्जे रोशन महर्जन ज्याभवलय् भायादीपिं सकसितं लसकुस यानादिल ।

मूपाहाँ राजन के.सिं सुकुन्दाय् मत च्याका: उलेज्या यानादीगु खः । उलेज्या धुंका: २५० म्ह ज्येष्ठ नागरिकपिन्त खँ सगं नापं खादां न्यय्का: हनेगु ज्या या:गु खः ।

थःगु नुगः खँ तयगु भवलय् मूपाहाँ राजन के.सिं. ज्येष्ठ नागरिक धाईपिं भी मांबौ खः । वय्कःपिन्त सम्मान यायेगु भी सकसियां कर्तव्य खः । मनूत निकः मचात जुइ । ज्येष्ठ नागरि

कपिं नं मचात धा:सा ज्यू । उकिं मचातयत्थें हे माया मतिना सम्मान यायेमा: धयादिल ।

विशेष पाहाँ मेयर रमेश महर्जनं सामाजिक भत्ता कायेधुंकूपिं ज्येष्ठ नागरिकपिन्त मधुमेह वा प्रेशर रोग दुपिन्त नगरपालिकां सितिकं वासः इनेगु विचा: यानाच्वनागु खँ कनादिल । अथेहे वय्कलं सुं नं ज्येष्ठ नागरिकया काय् भौपिन्सं थःपिन्त वास्ता मया:से बाय्कः फवाय्कः यात धा:सा तप्यंक नगरपालिका वा पुलिस चौकि वनां रिपोर्ट ब्यूवनेत इनाप यानादिल । आ:या कानुन मांअवुयात वास्ता मयाइपिं

कार्यपिन्त कारवाही याइगु कानून दु । काय् म्ह्याय्पनिगु कमाईया १० प्रतिशत मां अवुयात विइमा:गु कानुन दु ।

विशेष पाहाँ मेयर रमेश महर्जनं ज्येष्ठ नागरिकपिनि न्ह्याइपुक न्हिं छ्यायेत हरेक वडा त्वा:त्वालय् ज्येष्ठ नागरि क सेवा: केन्द्र पलिस्था यायेगु निंतिं थुगुसीया बजेटय् २० लाख धेवा फ्यानागु खँ कनादिल । अथेहे वय्कलं ज्याथ:ज्याथीपिं मुनीगु फल्वा सतः बांलाक दयेका यनेगु खँ नं कनादिल । अथेहे थौंकन्हे सामाजिक सुरक्षा भत्ता छगू जक बैकं इनीगु जूगुलिं यक्व भीड जुया धेवा कायेत थाक्याच्वंगु

दु । थ्व खँयात वा:चाय्का: आ: छगू जक बैकं मखु, स्वंगू प्यंगू बैकं धेवा इनेगु व्यवस्था यायेत स्वयाच्वनागु खँ नं कनादिल ।

की.न.पा. वडा नं. ३ या वडाध्यक्ष राजेन्द्र महर्जनं ज्येष्ठ नागरिकपिन्त दच्छि छकःजक जूसां थीथी थासय् चाहिइके यंकेगु योजना दुगु खँ कनादिल ।

अनक मिडियाया नविन महर्जनं नेपालभाषा साहित्य व संस्कृतिया संरक्षणया निंतिं नेवा: एफ.एम १०६.६ थःपिन्सं संचालन यानाच्वनागु खँ कनादिल । भाषा,साहित्य संस्कृति धइगु भीगु म्हसिइका खः ।

थौंकन्हेया मस्तसिं भीगु तजिलजि मसिया वनाच्वंगु दु । उकिया प्रचार प्रसार यायेगु निंतिं एफ एम ग्वाहालि विइगु आशा प्का: दिल । ज्येष्ठ नागरिकपिनि पाखें थुजःगु तजिलजि, ज्ञानगुणया खँ भीसं सय्का: काय्मा: धयादिल । ज्याथ:जिथीपिं भीगु धरोहर खः । इमिगु पाखें पुलांगु खँ न्हूगु पुस्तायात हस्तान्तरण यायेमा:गु विचा नापं थःपिन्सं ज्येष्ठ नागरि कपिं न्हिनय् मुनेत थाय् दय्का वीगु विचा: यानाच्वनागु खँ नं कनादिल ।

सभानायो अनिल श्रेष्ठ सकसितं सुभाय बिया सभा क्वचाय्का दीगु खःक ।

धर्म यायेगुनिसें न्ह्याइपुकेगु ला गुंला

श्रीकृष्ण महर्जन

नेवा:तय्सं दच्छिया दुने नेपाल संवत नाप नापं भिनिगू थीथी नामं ला अर्थात महिनाय् संस्कृति हनेगु नापं धर्मकर्म तकं यायेगु याना वयाच्चंगु दु । नेवा:तय्गु परम्पराग मूलजगा: धइगु बुँज्या हे खः । बुँज्याया दृष्टिकोणं स्वल धा:सा दक्ले महत्वपूर्णगु ज्या कथं सिनाज्यायात नालात:गु दुसा अले सिनाज्या क्वचाये धुनेवं वइगु वइगु न्हापांगु ला धइगु गुंला खः । गुंला धुंका: यंला वइ । अनं लिपा छसिकथं कौला, कछला, थिला, पोहेला, सिल्ला, चिल्ला, चौला, बछला, तछला, दिल्ला वइ । अले न्यादँय् निक्कः मेगु छगू ला धइगु अनला (मनमास) वइ । नेपाल संवतया ल्याखं स्वल धा:सा न्हापांगु ला धइगु कछला खः । कछलाथ्व पारु कुन्हु हे नेपाल संवतया न्हूदँ खः । नेवा:तय्सं नाला वयाच्चंगु थीथी कथंया ला अर्थात महिनाया आधारय् हे यक्व नखः चखः हना वयाच्चंगु दु । अथे हे व हे लाया नामं हे नखः चखः तकं जुयाच्चंगु दु । थीथी ला नाप स्वापू दुगु यक्व हे नखः चखःत दुसा गुंला धार्मिक, संस्कृति रुपं तकं तसकं महत्वपूर्णगु नापं छगू तसकं अर्थपूर्ण व महत्वपूर्णगु ला खः । धर्म, संस्कृति, शिक्षा, गुण, मौसमनिसें मनोरञ्जनया ल्याखं नं महत्वपूर्णगु ला खः गुंला । ऋतुया ल्याखं स्वल धा:सा बर्ष ऋतुइ लानाच्चंगु गुंला धइगु बौद्ध धर्मया दृष्टिकोणं जक मखु हिन्दू व शैव धर्मया दृष्टिकोणं तकं उलि हे महत्वपूर्णगु ला खः । संस्कृत भासं स्वल धा:सा गुंलाया ई धइगु श्रावण महिनाया ई खः । श्रावण नक्षत्रपाखें हे श्रावण महिना धका: नां जुयाच्चंगु खनेदु ।

नेवा:तय् धायेगु याना वयाच्चंगु गुंला खँव:यात स्वल धा:सा गुण व ला स्वाना हे गुंला जुयाच्चंगु खः । गुण धइगु सामान्यतया सकारात्मक व्यवहार खः । अले धार्मिक मिखां स्वल धा:सा आध्यात्मीक चिन्तन अप्वयेकेगु, आध्यात्मीक सुख शान्ति अप्वयेकेगु अले यथार्थवादी नापं व्यवहारय् हे सुख शान्ति अप्वयेकेगु खः । उकिं गुंला धइगु गुण धर्म संचाय यायेगु महिनाया आर्थय् कयात:गु दु । अले गुणिला जुया हे गुंला जुगु नं धाइ । गुनिला धाइगु गुण यायेगु ला गुणं जा:गु लाया अर्थय् नं कयाच्चंगु खने दु । अथे हे गुंलायात अर्थ छयाना स्वल धा:सा आध्यात्मीक चिन्त, सुख शान्ति नापं सकारात्मक व्यवहारया नितिं सयेकेगु नितिं गुँइ वनेगु खः । अले व हे गुँइ वना अन शिक्षा कायेगु नापं ज्ञान गुणया खँ सयेकेगु अर्थय् नं कया वयाच्चंगु दु । गथे कि सक्वया च्वय् च्वंगु गुंवाहा:, नाला, नमोबुद्ध, स्यंगु अर्थात स्वयम्भु लागायतया गुं धइगु बौद्ध तिर्थस्थल खःसा अन हे वना धर्म या: वनीगु अर्थात गुँइ गुँइ वना धर्म याइगु महिना जूगुलिं हे गुंला धा:गु खयेमा: धाइपिं नं मदुगु मखु । अथे हे गुण धर्म मुंकेगु व गुण धर्म यायेगु अर्थय् हे गुंला धायेगु याना वयाच्चंगु खने दु । आ: वया गुंला धइगु सामान्य तया नेवा:तय् बौद्ध धर्म नाप जक स्वाका कायेगु याना वयाच्चंगु दु ।

वास्तवय् बौद्ध धर्म नाप गुंलाया गुलि स्वापू दु उलि हे ल्याखय् हिन्दू धर्म व शैव धर्मया नं स्वापू खने दु ।

शैव धर्म नापया स्वापू

संस्कृत भासं श्रावण महिना धइगु हे नेवा:तय्सं नाला वयाच्चंगु ला गुंला खः । गुंलाया इलय् शैवमार्गीतय्सं महाद्य:या विशेष कथंया पुजा आजा यायेगु याइ । अझ विशेष याना सोमवा:या दिंयात अझ अप्व: प्राथमिकता विइगु याना वयाच्चंगु दु । महाद्य:यात दक्ले योगु महिनाया रुपय् नालात:गु दु । महाद्य:यात भक्ति यायेगु अले महाद्य:या पुजा आजा याइगु महिना हे गुंला खः । महाद्य:या गुणयात लुमंकेगु, महाद्य:या सेवा यायेगु अले दान धर्म यायेगु ई कथं शैवमार्गीतय्सं नाला वयाच्चंगु दु । उकिं शैव धर्मालम्बीतय्गु नितिं गुंला अर्थात श्रावण महिना तसकं महत्वपूर्णगु ला जुयाच्चंगु दु ।

हिन्दू धर्म नापया स्वापू

हिन्दू धर्मालम्बीतय्सं ला भन गुंलाया इलय् शिक्षा कायेगु कथं नालात:गु दु । हिन्दू धर्मया वैदिक सिद्धान्त ज्वनाच्चंगु प्यंगू वेद ऋग वेद, यजुर वेद, साम वेद व अथर्व वेद खः । थ्व प्यंगू वेद मध्ये निगू वेद ऋग वेद व यजुर वेद अध्ययण यायेगु ई कथं नालात:गु दु । अथे हे थ:त रक्षा याइगु कथं रक्षा बन्धन यायेगु, जनै हिलेगु ज्या तकं गुलां अर्थात श्रावण महिनाया पुन्हु कुन्हु हे याना वयाच्चंगु दु । अथे हे गुंलाया इलय् हे नागयात पुजा यायेगु,

कृष्ण जन्म जूगु दिं कथं नाला कृष्णाजन्माष्टमी कुन्हु कृष्ण द्य:या देग: दुगु लागाय् चच्छि जाग्राम च्वनेगु, कृष्णया गुणगान याना पुजा आजा यायेगु, छगू कथं वेद अध्ययण यायेगु शैक्षिक शत्र कथं हे नाला कायेगु तकं हिन्दू धर्मालम्बीतय्सं याना वयाच्चंगु खने दु । उकिं हिन्दू धर्मया ल्याखं गुंलाया महत्व तसकं दयाच्चंगु खने दु । अथे हे मदये धुंकीपिं मनूत सुतीइ लायेमा धका: यमराजं तकं धर्म देशना या:गु ई कथं नालात थ्व इलय् गुण यायेगु, सकारात्मक व्यवहार यायेगु याना वयाच्चंगु खने दु ।

बुद्ध धर्म नापया स्वापू

गुंला धाये धुनेवं हे नेवा:तय्सं बुद्ध धर्म यायेगु महिनाया रुपय् थुइका वयाच्चंगु दु । परम्परानिसें नेवा:तय्सं गुंलाया इलय् बाहा: बही नापं बौद्ध तीर्थस्थल चा:हिउ वनेगु, गुंला बाजं थाना वनेगु, बुद्धयात तसकं य:गु बाजं कथं नेकुं बाजं धका: नेकुं पुइगु, नामसंगिती ब्वनेगु, धारणी स्तोत्र पाथ योगु, प्रज्ञा पारमिता पाठ यायेगु ज्या तकं याना वयाच्चंगु दु । यँय् च्वपिं स्यंगु अर्थात स्वयम्भुइ, यलय् च्वपिं बंगय, ख्रपयापिं नाला, वनेपायापिं नमोबद्ध, सक्वयापिं गुंवाहा: अर्थात बज्रयोगिनी नापं नेवा: वस्तीया थ:थ:गु लिक्क ला:गु बौद्ध तिर्थ स्थलय् पुच: मुना वना धर्मकर्म यायेगु ज्या याना वयाच्चंगु खने दु । अथे बौद्ध तिर्थ स्थलय् वनेगु इलय् नं नेवा:त पुच: पुच: मुना हे वनेगु याना वयाच्चंगु दु । गुंला बाजं थानानिसें नामसंगिती पाठ याना तकं वनेगु याना वयाच्चंगु दु । न्ह्यागुसां बौद्ध धर्म तिर्थस्थलय् वना धर्म यायेगु, सकारात्मक व्यवहार यायेगु सयेकेगु नापं पुच: वना बाजं थाथां हे न्ह्याइपुका वनेगु तकं यानाच्चंगु दु । गुंलाया इलय् थाइगु धा: बाजं जुया गुंला बाजं तकं धायेगु याना वयाच्चंगु दु । नेवा:त दुने नं विशेष याना बौद्ध धर्म नाप लिक्क ला:पिं शाक्य, बज्राचार्य, उदाय निसें मानन्धरतपाखें विशेष याना

गुंलायात प्राथमिकता बिया बौद्ध तिर्थ स्थलय् न्हिया न्हिथं लच्छि तक वनेगु याना वयाच्चंगु खने दु । सांस्कृतिक दृष्टिकोणं स्वल धा:सा गुंलाया इलय् विशेष याना बाहा: बही नापं बौद्ध तिर्थस्थल चा:हिलेगु नाप नापं यँ पञ्जरां, यल पञ्जरानिसें नीच्याम्ह बद्ध मध्ये प्यम्हम्ह बुद्ध दिपंक तथागत बुद्धयात स्वयेगु तकं याइ । अथे हे यल नाप नापं यलया गां गामय् मत बिया बाहा: बही चा:हिलेगु कथं मतया: वनेगु, किपुलिइ बाहा: चा:हिलेगु लगायतया संस्कृतिया रुपय् नं हना वयाच्चंगु खने दु । थ्व हे गुंलाया इलय् नेवा:तय्सं थ:थ:गु त्वालय् च्वंगु फल्चाय् दाफा थायेगु तकं याइ । आ:तक नं यक्व हे नेवा: वस्तीइ गुंला लच्छि हे सुथ न्हापां फल्चाय् दाफा थायेगु याना वयाच्चंगु दु । विशेष याना बुद्ध धर्मया म्ये हालेगु तकं दाफा थायेगु इलय् याइ । लिपांगु इलय् वया गुंलाया इलय् गुंला धर्म देशना ज्याभ्व: यक्व यानाह:गु खने दु । बौद्ध धर्मालम्बी नेवा:तय्सं स्वनिगलं शुरु या:गु गुलां धर्म देशना ज्याभ्व: आ: वया स्वनिगलं पिने नं नेवा: वस्तीइ न्यना वंगु दु । गुंला धर्म देशना धइगु भिक्षुपिं स्वनिगलय् दुहां वसानिसें सुरु जूगु खयेमा: । विक्रम संवत १९ सय ८५ पाखे भिक्ष महाप्रज्ञा स्वनिगलय् खनेदुगु ख:सा उगु हे इलनिसें बुद्ध शिक्षा विइगु कथं गुंला धर्म देशना ज्याभ्व: न्ह्या:गु खयेमा: धका: अनुमान यानात:गु दु । थौ वया गुंला धर्म देशना छगू कथं नेवा:तय्गु संस्कृतिया रुपय् विकास जुयाव:गु खने दु । धर्म देशनाया सार अर्थ धइगु बौद्ध धर्मया ज्ञान गुणया खँ कनेगु खः । धर्म यायेगु खँ स्यनेगु खः ।

नेवा: नापया स्वापू

गुंला धर्मयात धार्मिक दृष्टिकोणं थीथी मिखां स्वयाच्चंगु अले व्याख्या याना वयाच्चंगु दुसां नेवा:तय्सं नं थ:गु हे कथं थुइकेगु अले हनेगु नापं नाला कायेगु याना वयाच्चंगु दु । सिनाज्या क्वचाये धुनेवं न्हापांखुसि वइगु ला अर्थात महिना गुंलाया इलय् नेवा:तय्सं कीचा तकं स्याये मजिउ धका: धायेगु याना वयाच्चंगु दु । विशेष याना दान धर्म यायेगु अले सकारात्मक व्यवहार यायेगु ई कथं थुइका वयाच्चंगु दु । नकतिनि जक बुँज्या क्वचायेकेगु जुया मनोरञ्जनपाखें नं ध्यान विइगु ई कथं नालात:गु दु । थ्व हे इलय् गां गामय् नापं थाय् थासय् लाखे पिकायेगु तकं याइ । अले बाजं स्यनेमा:सां वा प्याखं स्यनेमा:सां अले छुं नं कथंया कला स्यनेगु ज्या नं गुंलाया हे इलय् याना वयाच्चंगु दु । उकिया अर्थ ज्ञान गुण कायेगु ला कथं नं नेवा:तय्सं गुंलायात नाला वयाच्चंगु खने दु । अले गुंलाया हे इलय् ख्याल: क्यनीगु खः । ख्याल: क्यनीगु धइगु शिक्षा विइगु नाप नापं न्ह्याइपुकेगु नं खः । उकिं न्ह्याइपुका हे शिक्षा कायेगु ई कथं नं नेवा:तय्सं गुंलायात नालात:गु दु । अले गुंलाया अन्तिम इलय् थ:त कर्म बिउम्ह अबुयात तकं सम्मान यायेगु कथं अबुया ख्वा: स्वयेगु नखः तकं हना वयाच्चंगु खने दु । थुगु ल्याखं गुंला धइगु दच्छियंकया दक्ले धर्म कर्म याइगु, दक्ले अप्व: नखः चखः हनीगु, न्ह्याइपुकीगु, शिक्षा कायेगु ई जक मखु धर्मया ल्याखं नं बौद्ध, हिन्दू व शैवमार्गतय्गु नितिं नापं नेवा:तय्गु नितिं नं तसकं महत्वपूर्णगु लाया रुपय् नाला वयाच्चंगु अने दु ।

साहित्य उपन्यास – जन्ति न्त्यात

चबि– मदन गोपाल प्रधान “क्वा:घासा”
कथहं .....

“क्यान्सरया उपचार भीथाय् मदुगुलिं पिने यंके मा:गु ख:।” श्री धाल।

“क्यान्सर धका: सिइवं पिने यंकूगु नं ख:। तर वासलं थिइ मखुत धका: डाक्टर तय्सं धासैलि नेपा: हल। हया: निन्हु खुनु हे मन्त।” नवनिंत धाल।

बिया छवये वहीपिं म्स्याय् मचातय् मां बौ जुइगु ख्या: खँ मखु। स्वये बलय् गुलि अ:पु ज्या खतं उलि हे थाकु। सस:मां सस:अवु जुइगु आपुलु तायेकेगु भावनात्मक खतं गुलि यइपुसे च्वं च्यूता कायेमालिगु खतं उलि हे ग्यानापुसे च्वं।

“गुलि दत थें ?” श्री धाल।

“उखुनु तिति निरतिथि सिध:गु।” काकिं धाल।

“कोथाय् हास: मन्त। स्वम्हं सुंक। याने गबलें गबलें काकिया न्हासं पिज्व:गु सिंक् सिंक् व भसुका स: जक तायेदु। ख्व:गु नुग:यात धैर्य चिना: छुं बिचा: याना: च्वंम्ह थें च्वंक नवनिंत त्वलय् जुया च्वन। काचाक्क स्वये बलय् अनया लू बिचा:फया: च्वंगु थें च्वं, अले श्री बिचा: फ: वम्ह थें।

“छु मजुइ मा:गु ख: व हे जुइ धुंकल। ख्वयां हालां जिइगु मखु। छन्हु ला सकलें वने हे मानि। न्हापा व लिपा जक हे ख:। मवंसे ला गा:गु हे मखु।” लिधंसा बिये भनं श्री धाल।

“व ला ख:। छन्हु ला मवंसे हे मगा:। तर थथे भनंला न्हय्गु जन्मया शत्रुयात नं मजुइमा। थौं जि म्स्याय्, गये याना: मन तथा च्वनी ? जिं छु यायेगु ?” धाधां नवनिंतया मां हानं खल।

“स्वया दिसँ काकि, छु यायेगु धका: नुग: क्वतुंका: च्वनेगु सिबें छु याये मालिइ धका: मन तथा: बिचा: यायेगुलिइ हे भिं दु। ख्वयां जक छु यायेगु ?” सान्त्वना ब्यु ब्यु श्री धाल।

“मख्वयां नं छु याये ? छु मनं थौं जिं व म्स्याय्या ख्वा: स्वया च्वनेगु ? जि मख्वयां जि म्स्याय्या ख्व:गु नुग: मख्वइगु ला मखु।” ख्वबि हुं हं काकिं धाल।

“ख्वयां कथं हनिगु मखुसा ख्व:जक ख्वया: थ:गु सरीरयात नं ला स्यंके मजिल। हानं थ:गु सरीर धा:सा फुर्कसितं दु:ख। थ:त नं दु:ख। थ्व खँ भीसं पिज:यातनं थुइका: विइमा:गु दु। वरु थ्व खँय् बिचा: याना दिसँ।” श्री पिज:या मांया मनतये भनं धाल, “नख: चख: बलय् जक मखुसे न्हापा लिपा नं पिज:यात स:तके छवयादिसँ। वया मन क्वातुइगु खँ ल्हाना दिसँ। वं थ:यात याक:मि तायेकिगु ह्व:ता: गबलें हे नं बिइमज्यू। सतके हकपतिं छ्वया: हयादिसँ धका: पिज:या माजु बाजुपिनाप खँ ब्याका दिसँ। जिं स्वये बलय् थ्व हे ख: बांला:गु उपाय, पिज:या ख्व:गु नुग:यात भचासां लिधंसा बिइगु।”

“पिज:या माजु बाजु ला न्हापा हे मदये धुंकल। माजु बाजु न्त्यागु हे धा:सां वया वहे तताजु व दाजुम्ह जक ख:। मेपिं सुं मदु। तताम्ह छम्ह न्हापा हे बिया: छवये धुकुंगु। केहें छम्ह भी पिज: विहा या:बलय् बिया: छव:गु। मेपिं मचातय् नामं निम्ह जक। काय्चा छम्ह म्स्याय्चा छम्ह। अले छैं ज्याया इपिं मनूत।” काकिं धाल।

“माजु बाजु मदुसा तताजु व दाजुम्हेसित हे खँ ब्याका दिसँ।”

“श्री धागु ला ख:गु हे खँ ख:। तर छाय्थें मस्यू नवनिंतया मांया ख्वा: ख्यूसे च्वं। काकिया ख्वा: ख्यूसे च्वंगु खना: थम्हं धयागु जकं गनं व्दनला धयाथें मतिइ तथा: श्री सुंक च्वन।

“थ्व खँ नं जिमित तसकं हे म्हाइपुका तल। मेपिसं स्वये बलय् स:तके हे मछ्व:थें च्वनी। जिमिसं छुं हे वास्ता मयाथें तायेकी। तर दुनेया खँ सुनानं

स्यूगु मखु। स:तके मछ्व:यागु नं मखु। गुलि स:तके छवये धुन छक: धका: व:गु मखु। मेपिनि मिखाय् जिपिं हे मभिं।” भचा दिक्क चा: पहलं काकिं धाल।

“छाय्, छक: हे मव:ला ?”

“बखिं दछि ला पिने गनं वनेगु जुइ हे मखु। स:तके छवयेगु खँ हे मवल। दकिला सिधयेका: छक: व:गु दु। अनं लिपा छधूनं व:गु मदु। ग्व:क: स:तके छवये धुन।”

“छाय् मव:गु ले, काकि ?”

“छु या: वयेगु धका: स:त: वंकपतिं किजाम्हेसित न्यंका हैगु। मखुसा न्यना दिसँ वयाके। स:त: वनिम्ह व हे ख:।”नवनिंतयात क्यना: काकिं धाल।

“थ:छें नं छुया: वयेगु धैगु खँ जुइला ?” श्री धाल।

“वहे ला धयागु ? थन भीथाय् व छम्ह तये थाय् मदया: बिया: छवत हैं। मां बौया मय:या पित बिइ धुकुम्हेसिया थ:छैं धयागु हे भा:तया छैं ख: धका: तताम्ह धया: हैगु धका: छैं वयाफ ख्व:वैगु।” मिखाय् ख्वबि ललमल चाका: काकिं धाल, “ल्यासेम्ह म्हायाय्यात पँयन बिया: छवयेगु छु मां बौया मय:या पितना छव:गु जुइला ?”

“अथे मखु काकि, पिज: नं न्त्यागू हे धा:सानं भीसं च्यूता: तये मज्यू। थौकन्हय् भीसं वयागु मनस्वियात बांलाक सिइका: वयागु बिचा: यायेगु हे भीगु मू ज्या जू वइ।”

श्रीया थ्व खँ न्यना: नवनिंतया मां भसुका: छक: तथा: सुंक च्वन। म्स्याय् छधू नं थ: छैंय् मव: धका: नुग: मछिंका च्वनेगु सिबें भा:त मदयेका: च्वने मा:म्ह म्स्याय्या बिचा: गथे याये मालिइ धैगु खँय् नवनिंतया मांया ध्यान वन। खजा नवनिंतया मां छुं हे मस्यूम्ह ला मखु। वं नं स्यू, थयागु अवस्थाय् बांलाक बिचा: गाकेमा: धका:। तर मेपिन्त ज्ञां विइस:पिं भीपिं थ:यात मालिबलय् ध्वाद: जुइ य:। थ:के दुगु ज्ञां नं तंका: च्वने य:। नवनिंतया मांयात नं अथेहे जक जूगु ख:, छित:, जित: अले भीत जुइथेंतुं।

खतु थ: मचाया दुर्दशा स्वया: मन त्याका: च्वने सुं मां बौया नुगलं फइ ? तर मफुसां मन त्याका: च्वने मालिगु अवस्थां नं वये य:। सुनां छु स्यू कन्हे छु जुइ धका: ? थ्व ब्रम्हाण्डय् छु जुइ छु मजुइया त्या:चा: याना: साध्य मजू। याये फँगु नं मखु। वयाथें वने नं मा:गु भीगु जीवन। गथे जुल अथे हे स्वया: च्वने मा:गु नियम। छु मय: व हे हनां च्वने मालिगु भीगु विवशता।

पिनें सुं दुहाँ व: स: ताय दत। मातं कोथाय् च्वना च्वपिं स्वम्हेसिया ध्यान उखे हे लात। लुखाय् य:गाका: त:गु धकिं उला: नवनिंतया बौ कोथाय् दुहाँ वल। श्री नमस्ते यात। नवनिंतया बौम्हं नं नमस्ते याना फ्यतुतुं धाल, “लिहां वल धा:गु न्यनागु ला यक्व हे दत। म्हं फु मखा ?”

“ज्यौ छिं फु। ककायात ले ?”

“फु मफुया दथुइ का। जीवन थथे हे ला ख:नि, मखुला श्री ?” न्हिला ककां धाल।

न्हिलेगु नवनिंतया बौया बानि हे। न्हिला ख्वा: वया गुण। वया ख्वा: गबलें ख्युं धयागु मदु। न्त्याबलें चकं। मुसुका: ख्वा:।

“कका भतिचा गसि जुया च्वन थें च्वं।”

“भतिचा जक मखु गाकं हे गसि जुल। न्हापा स्वयां बाम्ह मदये धुंकल धा:सां ज्यू।” काकिं धाल।

“गवाय्त जाल श्री ?”

“ताउ हे जाये धुंकल, कका।”

“छि पिहाँ भाया भतिचा जायेका: श्री व:गु। छि गन भायागुले ?” नवनिंतया मामं धाल।

“मन मच्चना छक: दु स्वया: वये धका: वनागु।” नवनिंतया बौन धाल। कथहं .....

ने.सं. ११३७ सिल्लागा आमै (२०७३ फागुण १५ गते) ज्यापु महागुथि किपू नगरसमितिया ग्वसालय् जूगु साहित्य गोष्ठी ब्वंगु च्वसुत छसिंकथं थन न्त्यव्वया च्वना।

४.जीवनया लँपु

**रामशरण महर्जन
किपू**

यक्व दु लँपू
जीवनया लँ छगू
पला: पतिं कँ
बिचा याना जुयेमा:
जीवनया मू
दु थ:गु हे ल्हातिइ
लँ ज्याछिंला ज्यू
वये वने अप्वि ख:
धूपव: दंगु लँ
वा वैगु लँ पिया च्वं
ध्याच: दंगु लँ
जुयेत स्व ग्याना च्वं
गुलि लिचिलि
सास: ल्हाये ई स्वया
खुसि जुल ध:
छैं बुँत लात लँय हा
छगू प्राण भी
हना धर्म संस्कृति
व्यागलं थौं भी
हना धर्म संस्कृति
व्यागलं थौं भी
थ: थ:गु लँ तप्यंका
छैं धैगु छु ख: ?
मन्त कन्हय्या बिचा
स्वं व्वम्हं चखुं
व्वव्वं गन तं गन
म्हग: भी नेवा:
सकतां नेवा: यापिं
थौया नेवा: भी
सकतां स्वस्वव्यापिं
म्हसिका व्वव्वं
व्वसाथें वस: बाजंत
ल्हा:व्वेकुव्वेकुं
भाय्, धर्म नं ह्यूगुथें
थ:गु नां मिया
निन्हूया सुखय् तपिं
थ: बुगु थाय्वाय्
वा(मापिं नं त्वमपिं
न्हूगु लँ ल्युपिं
छैं बुँ स्व बालं ब्यूपिं
गन दनि ग्व ?
म्यूम्यू छैं बुँ मदुपिं
ज्या नं छु दु ग्व ?
छैं बुँ खुसिं न: थें लँय्
व्यूसां थ्व प्राण
मगात छाय् थें मस्यू
न्यंकं बाखेंथें

नेवा: हँ, गय् म्वाये भी ?
सर्चय् ल: ल्हानां
थ:त थ:म्हं त्वमंका
बुँ मिल ज्यापू
बुँ ज्यायानां मथल
बुँ मिया तमि
छुं ज्या याना मनल
ज्या यासा भीसं
क्वह्यं भी भी दुने हे
कँ ह्व: गुलि स:
मेपिसं भीगु बूँई
बुँ ज्या त्वाभ:त
छैं जुल स्व: पंग:थें
म्बाम्बाकं सीपिं
धानं धाई मी मज्यू
प्वा: मजा खँ स्यू
दतले नई मोजं
यां मिखा मदु
छु ज्वी, ईलं छवावाई
पुर्खा छु मब्यू ?
जीवनतकं बिल
सुनां ज्या मया
पुर्खा लल्हागु ज्यात
ई व थाय् स्वया
मया न्हूगु ज्या नं छुं
लँय लागु छैं बूँ
म्हसिका तनिन लँय्
विकासया लँय्
विनासया लँ ज्वंगु थें
ई द:सा न्त्यव:
ज्या स्व छुं तालय् मला
स्यंकिपिं नाय:
भीगु भागय् दु:ख छाय् ?
कला संस्कृति
म्वाका तल गां बस्तिं
भूमीपुत्र थौं
भूमि पला: मदुपिं
धयवा स्वस्वं थौं
मन्त बुँ ख: नां ल्यन
म्वेहिली राज्यं
जीउ धन सुरक्षा
लँ ला दयेकि
म्वाये तकं थाकुल
न्त्यलं दना वा
भी नेवा: छवा जुया
कथं हंका ज्या
नेवा: जाति म्ह:पूजा
म्हसिका ब्वेमा:
विरासत ल:ल्हाय्त
सन्तति नितिं
नुग: मिखा कनां दँ
म्बाना:क्यनेमा:
सिना दैगु छुं मदु
जीवन लँपू
मखु प्यनातगु लँ
आज्जु तथा लँ की:मा:।

निपू गजल- किशोर धुस:या

भाग्यमानीया भूत

जीवन धैगुला सुख हे खः
भा:पी मसया जक दु:ख खः

न्ह्यावलें कला:थें नाप दैम्ह खः
दु:ख धैम्ह स्यान्था:म्ह पासा खः

दु:खयात पासा याये सयेकूसा
भाग्यमानीम्ह भूत थःहे खः ॥

अन्तिया अयला

अन्ति या अयला त्वंके म्वा: दः

छैं जक स्वयाव्युसां गुज्जू का दः

अन्ति या अयला छर्ती मसा: दः
म्हुतुं स्वयां मिखां त्वनेगु सा: दः

थौयात म्वाल थुलि द:सा गा: दः
त्यंका:ति खँला कन्हे न मा: दः

सर यात न गुलें थथे जूसा धा दः
मिखाँ कालकि यलध्वाकाय् न हा: दः

चि बाखं- वँय् देसय् क्वँय् जात्रा

ज्ञानी राज मानन्धर

सुमन सुथय ज्या कुथी वनेत माइक्रो बसय च्वना वना
च्वंगु ! सोह्रखुत्ते थ्यंबले त्राफिकं पा:चां च्वय लैनचौर पाखें
मछ्वसे पकनाजोल पाखें छ्वया च्वन ! सुमन वने मा:गु लैनचौर
य ! माइक्रो बस या द्राइवर

“गाडी छेत्रपाती जुया वने माली ! उकिं ठमेल, लैनचौर
कुहां वैपिं थन हे कुहां व:सां जिउ ।” धका: साइदय दिकल !

हाला च्वनिगु खं हे मवल ! लुखाय मछिं मछिं भुन्डे जुया
च्वंम्ह सुमन अन कुहां वल ! ध्यवा पुला: लैनचौर पाखे स्वया
न्यासि वना च्वंम्ह घौछि दिना: अन पस: पिने मेचय फ्यतुना
चुरोस त्वना च्वंम्ह छम्ह बाज्य: वंम्ह स्थानीय मनुयात न्यन

“छाय दाइचा, उखे छु जुयाच्वंगु दु .....?”

“छु जुइ, जुलुस वया च्वंगु दु हँ .....!”

“छुकिया जुलुस .....?”

“विद्यार्थीतयगु जुलुस हँ .....!”

“छाय लय् सा .....?”

“बसय् बियाच्वंगु छयापं मविल हँ, उकीं .....!”

“ए ..... सुभाय .....!”

“देय् नाकाबन्दी लानाच्वंगु लाँ लाँ दय् धुंकल ! भी जनता
नय मखना सिना वनिगु अवस्थाय् थ्यने धुंकल ! नाकाबन्दी
याना हाकु बन्जात गुलिखे त:मी जुइ धुंकल ! लोद्देशेदिंग न्हिया
न्हिथं उप्पया वनाच्वंगु दु ! भुखाचां पिडित मनुत पा:लं पिहांवय्
मफुनि ! थुजा:गु समस्या यात न सरकारं स्व:, न छुं संघ संस्था
स्व: ! आ: घन्टौं लाइनय् च्वना चिकं जायेका वा हाकु बन्जा
पाखे चिकं न्याना चले यानाच्वंगु गादीं छयापं मविल धका:
जुलुस वयगु हँ ....! नैतिकता हे मदुपिं मनुत.....! काम कुरो
एकातिर, कुम्लो वोकी थिमी तिर धा:गु थ्व हे का .....! वँय्
देसय् क्वँय् जात्रा !”

बाज्य: वँम्ह मनु क्वाना वल !

“ख: दाइचा छु यायगु ...? विद्यार्थी नेतातय् स्याँस,
मचिकं, पेट्रोल व मेगु मा:गु ज्वलंत सकतां पार्टीया नेतातयसं
कोठाय् कोठाय् थ्यंका च्वंगु दु जुइ ! उकिं उमित उकीया
समस्यां मथिल जुइ !” धका: सुमन अन वाया थ:गु लँपु लिना
वन !

स्वतस्फूर्त रुपं व:गु ध्यवा सरिता महर्जनयात ल:ल्हात

ज्वजलपा वा:पौ

थ:गु ३५ प्रतिशत सँ दान
याना थ: अबुयात न्हूगु जीवन
वियादीम्ह सरिता महर्जनयात
जनस्तरं आर्थिक रुपं ग्वहालि
यायेगु ज्या जुयाच्वंगु दु । मां
निग: जलासँ हे स्थना वालय्
निक्व: डाइलासिस् यायेमा:गु
अवस्थाय् थ:म्हं अबुया नितिं
सँ दान यानादीम्ह सरिता
महर्जन वास: यायेगु भवलय्
ख्वपया सूर्यविनायक लागाय्
च्वना च्वनादीगु दु ।

कमे याइम्ह छम्ह जक थ:
जुया नं अबुयात न्हूगु जीवन
वियादीम्ह अले स्वला तक छुं
नं ज्या याये मजिउगु अवस्थाय्
दुम्ह सरिता महर्जनयात
स्वतस्फूर्त रुपं व:गु ध्यवा
ल:ल्हायेगु ज्याभवलय् पत्रकार
नापं मेमेपिं सहभागी जुयादीगु
ख: । शनिवा: पत्रकार श्रीकृष्ण
महर्जन सरिता महर्जनयात

स्वत स्फूर्त रुपं जनस्तरपाखें
व:गु न्ययस्द्ध: व गुस: व
न्हयन्त्यातका ध्यवा ल:ल्हानादीगु
ख: ।

मेट्रो एफ एमय् ज्याभव:
न्हयाकेगु भवलय् सरिता
महर्जनयात अन्तर्वाता काये धुंका:
व सामाजिक सञ्जाल फेसबुकय्
तये धुंका: स्वत स्फूर्त रुपं व:गु
ग्वहालि अथे ल:ल्हाये खना थ:
तसकं भाग्यमानी ताल धका:
पत्रकार महर्जन धयादीगु दु ।
उगु इलय् थीथी मनुतयसं
वियादीगु नापं थ:गु नं तया
लक्ष्मी बहादुर महर्जन नं पीछ्छु:
तका ध्यवा ल:ल्हानादीगु दु ।
थ: म्थ्याय् नं थ:गु न्हूगु जीवन
वियादिल धका: सरिताया अबु
हिराकाजी महर्जन कनादिल ।

आर्वलि गवलें नं अय्ला थ्व
मत्वनेगु अले सगंया रुपय् सुना
नं बिल धा:सा प्रसाद कथं कया
छेनय् पिया छवयेगु जुइ धका:

हिराकाजि महर्जन उगु इलय्
पत्रकारतयगु दथुइ धयादीगु
ख: ।

अथे हे सहासी सरिता
महर्जन थ:त व:गु ग्वहालि आ:या
अवस्थाय् वास: याये फयाच्वंगु
दु धका: नेपालमण्डल
टेलिभिजनयात कनादीगु दु ।
उपचारया भवलय् ख्वपय् वये
वने यायेत थाकइगु जुया हे थ:गु
छैं यँय् जुया नं सूर्य विनायकय्
च्वनाच्वनेमा:गु अवस्था ख:
धयादिल । वय्कलं आ: याकनं
हे थ:गु हे छँय् वनेगु जुइ धका:
तकं धयादिल ।

पत्रकार श्रीकृष्ण महर्जन
ल:ल्हानादीगु दां स्वत स्फूर्त रुपं
ग्वहालि यानादीपिं स्वनिग:या
थीथी लागया व्यक्तित्वपिं व
इमिस बियादीगु ग्वहालिया धल:
क्वय् न्हयथनाकथं दु:-

१) जयप्रकाश शाक्य यल ४ हजार,
२) धन व रत्न महर्जन नखु २

हजार ३ सय, ३) जीवनमुनि
वज्राचर्य यल ५ सय, ४) तेजमान
शाक्य यल ३ हजार, ५) किरण
खड्गी यल १ हजार १ सय, ६)
शान्तराज शाक्य यल १ हजार,
७) सुधीर ख्वी यल १ हजार,
८) न्हुच्छेलक्ष्मी धुस: यल १
हजा, ९) राम शाक्य यल १
हजार ५ सय, १०) हरिकृष्ण
महर्जन यँ १ हजार, ११) सरि
ता महर्जन यँ १ हजार, १२)
पूर्ण बहादुर महर्जन मेट्रो एफ
एम ३ हजार, १३) नन्दलाल
महर्जन किपू ५ हजार, १४)
सानुकाजि महर्जन यल १ हजार
, १५) पिएम बुल्मी बुलु १
हजार, १६) कर्म शाक्य यल १
हजार, १७) महेन्द्र कुमार
महर्जन थिस १ हजार ५ तका,
१८) नजरराम महर्जन किपू
३ हजार, १९) ध्रुव प्रधान यल
५ हजार, २०) हरिकृष्ण
विन्दुकार यल १ हजार ८ सय

२०, २१) वद्ध शाक्य नेवा: यल
२ हजार, २२) मैया शाक्य यल
२ हजार, २३) जुजुभाई व इश्वर
ी शाक्य यल १ हजार, २४)
नानिशोभा शाक्य यल १ हजार
१ सय, २५) नासिर खान यँ १
हजार, २६) सरलगोपाल महर्जन
किपू १ हजार, २७) रत्नतारा
ताम्रकार यँ ५ सय, २८)
प्रेमनाथ जोशी यँ ५ सय, २९)
मोहन सन्दर श्रेष्ठ यँ १ हजार
५ सय, ३०) धर्म महर्जन किपू
२ हजार ६ सय ५०, ३१) नर
ेशमान शाक्य ग्वाको १ हजार ५
सय

तपाईंको टोलमा भएका घटना कीर्तिपुरको समाचार बनाउने
हो भने तपाईं एक कल फोन गर्नुस् हामी तपाईंको टोलको
समाचार कीर्तिपुरको समाचार बनाईदिनेछौं

कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक

कीर्तिपुरको चित्रण

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ व ज्वजलपा: वा:पौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३
फोन नं.: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ज्वजलपा वा:पतिइ छिगू चिनाखँ/बाखँ/हाइकू विज्ञापन
व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंका: स:

ज्वजलपा वा:पौ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३ फोन ल्या: ४३३३००७,
९८०८६२६४२० ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com